

5.2.101 VÝZNAMNÝ KRAJINNÝ PRVEK

Objekt limitování

Významný krajinný prvek (VKP), který je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotnou částí krajiny, utvářející její vzhled nebo přispívající k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou ze zákona lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Jiné části přírody mohou být VKP po registraci orgánem ochrany přírody. Mohou jimi být i cenné plochy porostů obcí včetně historických zahrad a parků. Zvláště chráněná část přírody je z této definice vyňata.

Důvody limitování

Ochrana cenných krajinných prvků, které nedosahují úrovně nezbytné ochrany formou kategorie zvláště chráněných území.

Vyjádření limitu

VKP jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení VKP nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 3 odst. 1 písm. b, § 4 odst. 2, § 76 odst. 2 písm. a), § 77 odst. 3.
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 7.

Doplňující poznámky

Registrace VKP a rušení této registrace probíhá podle § 6 zákona a § 7 vyhlášky. Přehled o registrovaných VKP v území má územně příslušný pověřený obecní úřad, který registraci provádí, případně i stavební úřad.

Limit typu C

Stav k 1.1.2007

5.2.102 ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY (ÚSES)

Objekt limitování

Vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu, tj. územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES). Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability.

Důvody limitování

Ochrana krajinné struktury, zajišťující uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny.

Vyjádření limitu

Konkrétní omezení určuje orgán ochrany přírody. Každý kdo by chtěl provést nějaký zásah, který by byl v rozporu s příslušnými zákazy, příkazy či omezeními vydanými orgánem ochrany přírody, je povinen si opatřit závazné stanovisko tohoto orgánu.

Vymezení systému ekologické stability a jeho hodnocení provádějí orgány územního plánování a ochrany přírody ve spolupráci s orgány vodohospodářskými, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesního hospodářství.

Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ. Jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

Místní (lokální) ÚSES vymezuje a hodnotí obecní úřady obcí s rozšířenou působností, regionální ÚSES vymezuje a hodnotí krajské úřady, nadregionální ÚSES vymezuje a hodnotí MŽP.

Na území národních parků a CHKO vymezují a hodnotí místní a regionální SES správy NP a CHKO.

Vymezení ÚSES se stanoví v plánu systému ekologické stability, který je podkladem pro zpracování ÚPD.

Plán systému ekologické stability schvalují příslušné orgány územního plánování v územně plánovací dokumentaci. Před schválením předkládá příslušný orgán ochrany přírody návrh plánu systému ekologické stability k posouzení a projednání dotčeným orgánům.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 3 písm. a, § 4 odst. 1, § 77, 77a, 78, 79.
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č.114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, §§ 1 - 6.

Souvisící předpisy

- Metodický pokyn MŽP ČR k postupu zadávání a zpracování dokumentace systému ekologické stability
č.j. NM/905/92 z 15.4. 1992, včetně metodického pokynu MŽP č.j. 600/760/94 ze dne 20.5.1994.

Limit typu C

Stav k 1.1.2007

5.2.103 PŘÍRODNÍ PARK

Objekt limitování

Orgánem ochrany přírody vymezené území se soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami.

Důvody limitování

Ochrana krajinného rázu.

Vyjádření limitu

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Přírodní parky zřizují krajské úřady obecně závazným právním předpisem (nařízením) a zajišťují péči o ně.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 12 odst. 3, § 77a odst. 2.

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.2.104 PAMÁTNÉ STROMY

Objekt limitování

Mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí.

Důvody limitování

Ochrana památných stromů jako významných prvků území před ohrožením.

Vyjádření limitu

Památné stromy je zakázáno poškozovat, ničit a rušit v přirozeném vývoji. Jejich ošetřování je prováděno se souhlasem orgánu, který ochranu vyhlásil.

Je-li třeba památné stromy zabezpečit před škodlivými vlivy z okolí, vymezí pro ně orgán ochrany přírody, který je vyhlásil, ochranné pásmo, ve kterém lze stanovené činnosti a zásahy provádět jen s předchozím souhlasem orgánu ochrany přírody. Pokud tak neučiní, má každý strom základní ochranné pásmo ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 130 cm nad zemí. V tomto pásmu není dovolena žádná pro památný strom škodlivá činnost, například výstavba, terénní úpravy, odvodňování, chemizace.

Památné stromy a jejich ochranná pásma vyhláší pověřený obecní úřad případně správa národního parku či CHKO rozhodnutím.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, § 46, § 76 odst. 2) písm. b, § 78 .

Limit typu B

Stav k 1.1.2007

5.2.105 DŘEVINY ROSTOUCÍ MIMO LES

Objekt limitování

Dřeviny (stromy a keře) rostoucí jednotlivě nebo ve skupinách ve volné krajině i v obcích na pozemcích mimo lesní pozemky.

Důvody limitování

Ochrana dřevinné vegetace.

Vyjádření limitu

Tyto dřeviny jsou chráněny před poškozováním a ničením. Péče o dřeviny je povinností vlastníků. Ke kácení dřevin je potřebné povolení orgánu ochrany přírody. Další podrobnosti vztahující se k povolení ke kácení a k případným náhradním výsadbám a odvodům stanovují § 8 a 9 zákona a § 8 vyhlášky (viz Právní předpisy). Přísnější ochrana je stanovena u památných stromů (viz samostatný limit).

Obecní úřady povolují s výjimkou území národních parků kácení dřevin a jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8, ukládají náhradní výsadbu podle § 9 s výjimkou území národních parků a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2.

Ukazatele a číselné hodnoty

Ke kácení dřevin, rostoucích mimo les, je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody.

- 1) Povolení není třeba ke kácení z důvodů pěstebních, zdravotních nebo při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů. Kácení z těchto důvodů musí být oznámeno písemně nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody.
- 2) Povolení není třeba ke kácení dřevin na pozemcích, které jsou ve vlastnictví fyzických osob, jestliže pozemky užívají a jde-li o stromy o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí, nebo o souvislé keřové porosty do celkové plochy 40 m².
- 3) Povolení není rovněž třeba, je-li stavem stromů ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu.

Právní předpisy

- Zákon ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, §§ 7, 8, 9 a 76 odst. 1) písm. a).
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 8.

Doplňující poznámky

Poškozování a ničení dřevin rostoucích mimo les je nedovolený zásah, který způsobuje podstatné a trvalé snížení jejich ekologických a estetických funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření.

Limit typu A

Stav k 1.1.2007